

TOISTA KUNNIOITTAVAN KÄYTÖKSEN SUUNNITELMA

Koijärven koulu-päiväkot
Toimintakaudeksi 2021-2022

- Lapsen turvallisen toiminta- ja oppimisympäristön järjestäminen on keskeinen osa arjen pedagogiikkaa, joka muotoutuu lasten iän ja taitojen mukaan
- Varhaiskasvatuslain (8.5.2015/580 § 2 a) mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, tarjota positiivisia oppimiskokemuksia ja taata turvallinen varhaiskasvatusympäristö. Varhaiskasvatuslaki korostaa kunnioittavaa ilmapiiriä ja pysyvien ihmissuhteiden merkitystä vuorovaikutussuhteissa, sukupuolten tasa-arvoa ja lasten taustoja kunnioittavaa näkemystä

Mitä kiusaaminen on?

- Toistuvaa, tietoisista ja tarkoituksenmukaista toisen loukkaamista
- Toimintaa, jolla pyritään haittaamaan ja vahingoittamaan toista ihmistä tai pahan mielen aiheuttamista tahallaan

Mitä toista kunnioittava käytös on?

- Kohteliaat tavat (anteeksi pyytäminen, kiittäminen, kuunteleminen, tervehtiminen, auttaminen, kauniisti puhuminen kaverille)
- Leikkirauhan antaminen
- Toisen "oman tilan" kunnioittaminen
- Hyväksytään kaikki sellaisina kuin ovat kulttuurisesta taustasta, uskonnosta, ulkonäöstä jne. riippumatta
- Ketään ei jätetä yksin

Toista kunnioittava käytös EI ole

- Fyysistä satuttamista (lyöminen, potkiminen, töniminen, pureminen...)
- Nimittelyä, lällättelyä, uhkailua
- Ulkopuolelle jättämistä
- Työskentelyn tai leikin häiritsemistä
- Toisen tekemien töiden ja omaisuuden rikkomista

Miten ohjaamme lapsia toista kunnioittavaan käytökseen

- Kirjallisuus (kiusaamiseen liittyvien kirjojen lukeminen)
- Aikuisten sijoittelu
- Joustavat siirtymät
- Ryhmässä käsitellään, mitä kiusaaminen on ja opetetaan oikeita toimintamalleja
- Lasten kanssa laaditaan säännöt, joihin palataan tarpeen vaatiessa
- Turvallinen ja toista kunnioittava ilmapiiri
- Aikuinen on läsnä ja havainnoi ja ennakoii tilanteita
- Ryhmäytymiselle annetaan aikaa
- Tunnetaitoja vahvistetaan
- Tuetaan vertaissuhteita
- Aikuinen asettaa lapsen käyttäytymiselle rajat
- Harjoitellaan toisen huomioonottamista
- Huomioimme lapsen vahvuuksia eri tilanteissa
- Aikuinen toimii hyvänä esimerkkinä arjen tilanteissa

Miten puutumme toista epäkunnioittavaan käytökseen

- Keskustelut (anteeksi pyytäminen, miten olisi pitänyt toimia ja miten jatkossa toimit, tunteiden sanoittaminen)
- Käytöksen liikennevalot, tunnekortit ja kuvat keskustelun tukena
- Liikennevalojen käyttö:
 1. Vihreällä ohje
 2. Keltaisella ohje + seuraamus
 3. Punaisella seuraus toteutetaan
- Aikuinen sanoittaa tilannetta, nimeää tunteita ja tunnetiloja
- Aikuinen seuraa myös jatkossa tarkasti miten lapset toimivat yhdessä. Samalla aikuinen varmistaa, että epäsoviva käyttäytyminen on päättynyt
- Puututaan heti kaikissa kiusaamistilanteissa ja selvitetään asiaa asianosaisten/ryhmän kanssa. Keskustellaan myös vanhempien kanssa muistaen vaitiolovelvollisuus

Miten puutumme toista epäkunnioittavaan käytökseen

- Lapset hyvin tuntien tiedetään missä vaiheessa täytyy puuttua.
- Osoitamme lapsille selkeästi, että kiusaava tai loukkaava käytös toista lasta kohtaan ei ole hyväksyttävää
- Havainnoimme jatkuuko samankaltainen toiminta, voidaanko siis puhua kiusaamisesta
- Lapset voidaan ohjata tarvittaessa eri leikkeihin tai leikkimään aikuisen lähettyvillä
- Opetellaan kiusaamisen ja riitelyn ero
- Kolme konstia kiusatulle tai ärtyneelle
 1. Käske kiusaajaa lopettamaan
 2. Siirry sinne missä on muita ihmisiä
 3. Kerro aikuiselle

Alle 3- vuotiaiden konfliktit

- Aikuisen läsnäolon ja läheisyyden merkitys on erittäin tärkeää. Aikuinen toimii esimerkin näyttäjänä sekä tunteiden kanssasäätelijänä
- Lapsen aggressiiviseen käytökseen puututaan aina välittömästi. Lasta katsotaan silmiin ja kerrotaan ettei näin voi toimia ja sanoitetaan, että se tekee toiselle kipeää tai aiheuttaa pahan mielen.
- Lapsen kanssa opetellaan yhdessä anteeksi pyyntöä
- Pienen lapsen kielelliset valmiudet ja empatiakyky ovat vasta kehittymässä ja heidän on vaikea käsitellä kiistatilanteita itsenäisesti
- Lapsen aggressiivisella käytöksellä tarkoitetaan esimerkiksi
 - Puremista
 - Lyömistä
 - Tönimistä
 - Lelun ottaminen toisen kädestä